

Sygn. akt IX Ka 388/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Arczyński (spr.)

Sędziowie: SSO Bogna Kuczyńska

SSO Ewa Opozda-Kałka

Protokolant: st.sekr.sądowy Dorota Ziółkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Wiesława Nowaka

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2015 roku

sprawy **M. D.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005r.
o przeciwdziałaniu narkomanii

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 27 listopada 2014 roku sygn. akt IX K 266/14

- I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że uchyla orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania wymierzonej oskarżonemu M. D. kary grzywny i określeniu okresu próby;
- II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
- III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za II instancję.

Sygn. akt IX Ka 388/15

UZASADNIENIE

M. D. został oskarżony o to, że w dniu 30 listopada 2013 r. w K. wbrew przepisom obowiązującej ustawy posiadał przy sobie środki odurzające w postaci marihuany o masie 4, 282 g, tj. o przestępstwo określone w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział IX Karny wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r. o sygnaturze IX K 266/14 w ramach zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 30 listopada 2013 r. w K. wbrew przepisom obowiązującej ustawy posiadał przy sobie środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste (marihuana) o masie 4,282g, co zakwalifikował jako przestępstwo z art. 62 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł. Działając na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 2 k.k. wykonanie orzeczonej oskarżonemu kary warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Ponadto na podstawie art. 70 ust.

4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł wobec M. D. środek karny w postaci nawiązki w kwocie 1000 zł na rzecz Ośrodka (...) od Środków Psychotropowych (...) w C. na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii. Poza tym na podstawie art. 70 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych w postaci marihuany oraz zarządził jego zniszczenie. Nadto Sąd Rejonowy zasądził od oskarżonego zapłatę na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w kwocie 668,21 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej kary na niekorzyść oskarżonego. W oparciu o art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz **art. 438 pkt 4** oskarżyciel publiczny zarzucił:

- rażąca niewspółmierność orzeczonej wobec M. D. kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł poprzez warunkowe zawieszenie jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata wskutek przecenienia przez Sąd I instancji okoliczności, że oskarżony jest osobą bardzo młodą, nie był dotychczas karany, a jego negatywne zachowanie należy uznać za epizod w dotychczasowym życiu, z nadto, iż posiadał on niewielką ilość środka odurzającego w postaci marihuany, przy jednoczesnym niedostatecznym uwzględnieniu przez sąd okoliczności obciążających, takich jak znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu oraz wysoki stopień zawinienia, co sprawia, że wymierzona w ten sposób kara nie spełni swoich celów zapobiegawczych i wychowawczych wobec oskarżonego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o uchylenie orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania wymierzonej oskarżonemu kary grzywny. obrońca oskarżonego na rozprawie apelacyjnej wniósł o nieuwzględnienie środka odwoławczego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd zważył co następuje:

wniesiona przez prokuratora apelacja zasługuje na uwzględnienie, co oznacza, że zaskarżony wyrok zmieniono w ten sposób, iż uchylono orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania wymierzonej M. D. kary grzywny i określono okresu próby. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Kwestionując rozstrzygnięcie Sądu I instancji prokurator wskazał, że rażąca niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary polega na tym, że wykonanie jej warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat. Apelant nie wyrażał dezaprobaty co do wyboru rodzaju kary, ilości wymierzonych stawek dziennych jak również w odniesieniu do ustalenia wysokości każdej z nich. Ponadto skarżący nie miał wątpliwości co do słuszności nałożenia na M. D. środka karnego.

Podniesiono w środku odwoławczym, że Sąd I instancji niedostatecznie uwzględnił stopień społecznej szkodliwości czynu jakiego dopuścił się oskarżony oraz wysoki stopień zawinienia wskazując jednocześnie, że przeceniono okoliczności związane z wiekiem oskarżonego, jego uprzednią niekaralnością oraz posiadaniem niewielkiej ilości środka odurzającego. W odniesieniu do tego zarzutu należy wskazać, że z uzasadnienia wyroku wynika, że Sąd I instancji przy kształtowaniu sankcji karnej stosował dyrektywy wymiaru kary zawarte w art. 53 k.k. Przy określaniu stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego kierowano się faktem, że mężczyzna posiadał niewielką ilość środka odurzającego oraz okolicznością, że marihuana należy to grupy narkotyków określanej mianem „miękkich”. Stopień karygodności czynu oceniono jako duży, jednak nie bardzo duży. Na stopień społecznej szkodliwości czynu składają się elementy natury przedmiotowej i podmiotowej wskazane w art. 115 § 2 k.k. Wskazuje się, że dobrem prawnym chronionym dyspozycją art. 62 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii jest zdrowie publiczne, natomiast troska o nie wyraża się w zabezpieczeniu społeczeństwa przed swobodnym, niekontrolowanym, nielegalnym posiadaniem środków odurzających. Okoliczności popełnienia czynu zostały przez Sąd prawidłowo ustalone, przy czym w tym miejscu na uwagę zasługuje fakt, że oskarżony nie tylko samodzielnie palił i posiadał marihuanę ale i częstował nią swoich kolegów. Słusznie stwierdzono w uzasadnieniu wyroku, że M. D. działał z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim wskazując tym samym na duży stopień zawinienia oskarżonego i traktując to jako okoliczność obciążającą. Całokształt przywołanych okoliczności faktycznie składa się na, jak to określił Sąd I instancji, duży stopień społecznej szkodliwości czynu jakiego dopuścił się oskarżony.

Sąd Rejonowy warunkowo zawieszając wykonanie kary grzywny, jak wynika z uzasadnienia wyroku, kierował się takimi czynnikami jak młody wiek M. D., jego dotychczasowa niekaralność świadcząca o epizodyczności nagannej postawy mężczyzny, posiadanie niewielkiej ilości środka odurzającego w postaci marihuany. Uznano, że zastosowanie środka probacyjnego będzie wystarczające dla osiągnięcia wobec oskarżonego celów kary. Nie można zgodzić się z takim stwierdzeniem. Prawdą jest, że orzeczono wobec M. D. środek karny w postaci nawiązki a także to, że obciążono go kosztami postępowania, co niewątpliwie stanowi dla niego pewną dolegliwość finansową. Jednakże zasadnie można podnosić, że niedogodności mające wynikać z orzeczonej kary w zaistniałej sytuacji nie będą odczuwalne dla sprawcy, przez co nie zostanie wytworzony w jego świadomości pożądany efekt prewencyjno wychowawczy. Słusznie wskazywano w apelacji, że w ramach dyrektyw określonych w art. 53 k.k. Sąd musi wziąć pod uwagę potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, aby zastosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary nie rodziło w opinii osób, które dowiedzą się o przestępstwie i zapadłym wyroku przekonania, że sprawca pozostał bezkarny. Nie zasługuje na aprobatę to, że przy decydowaniu o zastosowaniu środka probacyjnego uwzględniono ustalenie, że M. D. posiadał niewielką ilość środka odurzającego. Zgodnie z art. 69 § 2 k.k. zawieszając wykonania kary sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie po popełnieniu przestępstwa. Z brzmienia przepisu wynika, że wskazany w nim katalog nie jest zamknięty oraz że zawarte w nim okoliczności, które podlegają uwzględnieniu, wykazują podobieństwo. Otóż relewantne dla możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary są czynniki o charakterze podmiotowym związane z osobą sprawcy. Natomiast posiadanie niewielkiej ilości środka odurzającego jest okolicznością dotyczącą czynu znajdującą odzwierciedlenie w przyjętej kwalifikacji prawnej- uznano, że posiadanie przez oskarżonego środka odurzającego wbrew przepisom ustawy stanowiło wypadek mniejszej wagi. Ponadto trzeba podnieść, że grzywna, tzn. sankcja najłagodniejsza z katalogu zawartego w art. 32 k.k. w połączeniu z zastosowaniem środka probacyjnego, który ze swej istotny zmniejsza dolegliwość będącą immanentnym elementem każdej kary, nie odpowiada poziomowi zawinienia M. D. a także nie jest adekwatną odpłatą za czyn, o którym stwierdzono, że cechuje go dużym stopień społecznej szkodliwości. Ponadto należy zaznaczyć, że oskarżony jest młodym, zdrowym mężczyzną mającym możliwość wykonywania prac dorywczych, z których uzyska środki na uiszczenie kary grzywny. Wynika to m. in. z treści wyjaśnień M. D., który podał, że młynek do tytoniu miał ze sklepu, w którym sobie czasami dorabia, tj. ze sklepu (...) mieszczącego się przy ul. (...) (k.53). W trakcie tego samego przesłuchania mężczyzna stwierdził, że w sklepie (...) pomaga koledze za darmo. Nie zmienia to jednak faktu, że obowiązki szkolne oskarżonego nie kolidują z wykonywaniem przez niego prac mogących przynosić dochody.

Sąd odwoławczy uznał, że orzeczenie kary grzywny z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie byłoby adekwatne i sprawiedliwe w zaistniałej sytuacji, a nadto nie spełniłoby celów jakie kara ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przez wzgląd na powyższe działając na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. zmieniono zaskarżony wyrok poprzez uchylenie orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania wymierzonej oskarżonemu kary grzywny i określeniu okresu próby. Na mocy art. 635 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono M. D. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO W. Arczyński SSO B. Kuczyńska SSO E. Opozda-Kałka